KIRGIZİSTAN

EKONOMİSİ GÜVEN VERİYOR

Küresel kriz döneminde kısıtlı ekonomik kaynaklarını tam kapasite kullanıma açan Kırgızistan Cumhuriyeti'nde GSMH, 2011 yılının ilk yarısında, geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 5,5 artış gösterdi. Kırgızistan demokrasi yolunda ciddi adımlar atarken, ayrıca ekonomik istikrarı sağlamak için önlemler almayı sürdürüyor.

Orta Asya devletleri arasında piyasa ekonomisine geçiş sürecinde en liberal ekonomik reformları uygulayan Kırgızistan Cumhuriyeti, bu reformları birçok olumsuz koşul altında yapmasına rağmen, ekonomik istikrarın sağlanmasında önemli başarılar elde etti. Kırgızistan'da konvertibilite ve faiz oranlarında liberalizasyon yapılması, özelleştirmeye ağırlık verilmesi ve özel sektörün ekonomiye katılımının güçlendirilmesi doğrultusunda atılan adımlar, ekonomide başlıca olumlu gelişmeler olarak değerlendiriliyor.

1998 yılında Dünya Ticaret Örgütü'ne katılarak Orta Asya Cumhuriyetleri arasında bu üyeliği gerçekleştiren ilk ülke olan Kırgızistan, Rusya Federasyonu, Kazakistan, Belarus ve Tacikistan'ı da içine alan Avrasya Ekonomik Topluluğu'nun da bir üyesidir. Kırgızistan temelde liberal bir ekonomi ve ticaret politikası benimsiyor.

KIRGIZİSTAN EKONOMİSİNE GENEL BAKIŞ

Kırgızistan'da sanayi sektörünün önemli bir bölümünü tarım ve hayvancılık ürünlerinin işlenmesine dayalı gıda sanayi, tekstil, deri-kürk ve benzeri ürünlerin üretimine dayalı hafif sanayi oluşturuyor. Başlıca tarım ürünleri pamuk, tütün ve yün olan Kırgızistan'da altın, uranyum, doğal gaz ve elektrik üretimi yapılıyor.

Madencilik ve metalürji Kırgızistan'ın en önemli sanayi sektörleri olup, Kırgızistan'ın sanayi üretiminin yarıya yakınını gerçekleştiriyor. Özellikle altın sanayi önemli bir ağırlığa sahip olduğu Kırgızistan, altın rezervinin dışında kömür, mermer, cıva, bakır, uranyum, molibden, gümüş ve antimuan yatakları ile seramik sanayisinde kullanılan bazı mineral kaynaklara sahip. Bunların yanı sıra ülkede zengin tungsten ve kalay yatakları bulunuyor. Dolayısıyla bu alandaki en önemli alt sektör, altın çıkarma ve işleme sektörüdür. Ayrıca Kırgızistan Cumhuriyeti'nde sınırlı miktarda petrol ve doğal gaz rezervi de bulunuyor. Elde edilen yıllık 80 bin ton petrol, iç talebin yüzde 12'sini karşılıyor.

Ekonomisi ağırlıklı olarak tarım, sanayi ve ticarete dayanan Kırgız tarım sektörü, GSYİH'nin yüzde 20'sini oluştururken, faal iş gücünün de çoğunluğu tarım sektöründe istihdam ediliyor.

Ülkede bütçe açığının GSYİH'ye oranının 2011-2012 yılları için yaklaşık yüzde 7,7 oranında gerçekleşeceği tahmin ediliyor. Kırgız ekonomisinde, Rus ve Kazak ekonomilerindeki büyüme hızı artışı bekleniyor. Eğer bu artış gerçekleşirse 2012 yılı için yüzde 5 civarında bir büyüme oranı öngörülüyor.

TÜRKİYE İLE EKONOMİK İLİŞKİLER

Kırgızistan'ın dış ticareti daha çok çevresindeki ülkelere yönelik. Son yıllarda İsviçre'ye olan altın ihracatı dolayısıyla Kırgızistan'ın ihracatında ilk sırayı İsviçre'nin aldığı görülüyor. Kırgızistan'ın 2010 yılında 1,7 milyar dolarlık ihracat, 3,1 milyar dolarlık da ithalat gerçekleştirdiği görülüyor. Ülkenin tekstil ihracatı ise ağırlıklı olarak Rusya'ya gönderilen konfeksiyon ürünlerinden oluşuyor.

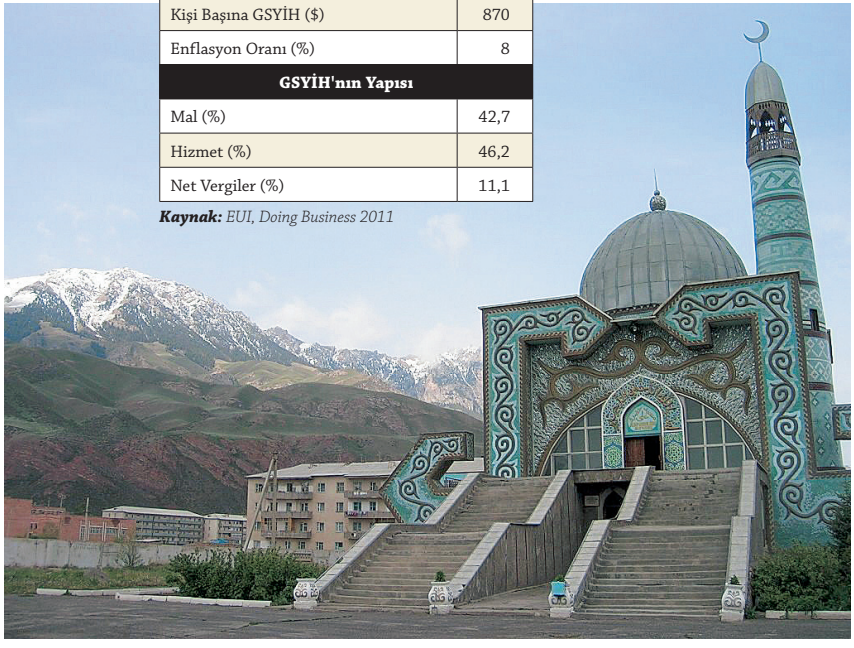
Kırgızistan'ın Türkiye ile ihracatı 2000 yılından itibaren artış sürecine girerek 2010'da 124 milyon dolar olurken, ithalatı 30 milyon dolar olarak gerçekleşti.

Kırgızistan Cumhuriyeti'nin Türkiye'ye en çok tedarik ettiği ürünler; tarımsal ürünler, deri, pamuk ve son zamanlarda altın olarak göze çarpıyor. Türkiye ise Kırgızistan'a en fazla giyim ve aksesuar, ilaç ve temizlik ürünleri satıyor.

Temel Makroekonomik Göstergeler (2010)

GSYİH (Milyar $)	4,5
GSYİH Artış Oranı (%)	-1,4
Kişi Başına GSYİH ($)	870
Enflasyon Oranı (%)	8
GSYİH'nın Yapısı	
Mal (%)	42,7
Hizmet (%)	46,2
Net Vergiler (%)	11,1

Kaynak: *EUI, Doing Business 2011*

Kırgızistan ile **İpek Yolu**'nu canlandırmalıyız

Kırgızistan Cumhurbaşkanı Almazbek Atambayev ve Kalkınma Bakanı Cevdet Yılmaz'ı çalışma yemeğinde konuk eden TOBB Başkanı M. Rifat Hisarcıklıoğlu, 21. yüzyılın Asya çağı olacağını belirterek, Türkiye ve Kırgızistan'ın tarihi İpek Yolu'nu yeniden canlandırma fırsatı olduğunu söyledi.

Resmi ziyaret için Türkiye'de bulunan Kırgızistan Cumhurbaşkanı Almazbek Atambayev ile Kalkınma Bakanı Cevdet Yılmaz, TOBB Başkanı M. Rifat Hisarcıklıoğlu ev sahipliğinde TOBB Birlik Merkezi'nde düzenlenen çalışma yemeğine katıldı.

TOBB Başkanı Hisarcıklıoğlu, yemek öncesinde yaptığı konuşmada, Kırgızistan'ın bağımsızlığının 20. yılını kutladığını, başarılı bir seçimle cumhurbaşkanlığını devralan Atambayev'in Kırgız halkına refah getireceğine yürekten inandığını söyledi.

Atambayev'in 2011 sonrasında ilk resmi ziyaretini Türkiye'ye gerçekleştirmesinin Kırgız halkı ile Türk halkının birbirine olan bakışının en somut göstergesi olduğunu ifade eden Hisarcıklıoğlu, Türkiye ekonomisinin gelişim sürecini anlatırken, son 5 yılda Türk hükümetinin aldığı tedbirler ve kamu-özel sektör işbirliği ile başarı hikâyeleri yazıldığını dile getirdi.

>> TOBB Başkanı M. Rifat Hisarcıklıoğlu, TOBB ETÜ tarafından geçtiğimiz yıl Uluslararası İlişkiler Fahri Doktora unvanı verilen Kırgızistan Cumhurbaşkanı Almazbek Atambayev'e fotoğraflarının yer aldığı albüm hediye etti.

>> Kırgızistan Cumhurbaşkanı Almazbek Atambayev, TOBB Başkanı M. Rifat Hisarcıklıoğlu'na tablo hediye etti.

>> Kırgızistan Cumhurbaşkanı Almazbek Atambayev, ziyaretinin anısına TOBB Protokol Anı Defterini imzaladı.

TÜRKİYE'NİN DÜNYADA MAL SATAMAYACAĞI ÜLKE YOK

Türkiye'nin dünyanın en gelişmiş 20 ülkesi arasında 17'nci büyük ekonomisi, Avrupa'nın ise 6'ncı büyük ekonomisi olduğunu ifade eden TOBB Başkanı Hisarcıklıoğlu, Türkiye'nin 2010'da yüzde 8,9'luk bir büyüme ile Avrupa'nın en hızlı büyüyen ülkesi olduğunu belirterek şunları söyledi.

"2011'in ilk 9 ayı itibarıyla yüzde 9,6'lık büyüme ile tarihimizde ilk defa büyümede dünya şampiyonu olduk. Şu anda Çin'i de geçip, dünyanın en hızlı büyüyen ülkesi Türkiye, bundan da büyük gurur duyuyoruz."

Türkiye'nin bugün 200'den fazla ülkeye mal ihraç ettiğini, 20 binin üzerinde mal çeşitliliğinin olduğunu anlatan Hisarcıklıoğlu, Türkiye'nin ihracatının yüzde 50'ye yakın kısmını Avrupa'ya yaptığını, Avrupa'daki satılan her 4 beyaz eşyadan birinin, her 3 televizyondan birinin Türk malı olduğunu vurguladı. Türk müteahhitlik sektörünün de büyük başarı yazdığını ifade eden Hisarcıklıoğlu, Türkiye'nin dünyada müteahhitlikte ikinci, kara yolu nakliye taşımacılığında ABD'den sonra ikinci, turizmde ise yedinci sırada olduğunu söyledi. Hisarcıklıoğlu, Türk sanayisinin geldiği nokta konusunda ise Türkiye'nin ABD'den sonra 13 tane ayrı otomobil markasının üretildiği dünyada ikinci ülke olduğunu ifade etti. Eskiden Türkiye'nin yılda 1 milyar dolar yabancı yatırımcı çektiğini dile getiren Hisarcıklıoğlu, Türkiye'nin 22 milyar dolar yabancı yatırımcı çeker hale geldiğini belirterek konuşmasına şöyle devam etti:

"Türk özel sektörü, 2011 yılında Türkiye'ye 85 milyar dolar yatırım yaptı. Bu tarihi bir rekor. Önce futbol oynanacak sahayı elverişli hale getirdik. Saha futbol oynamaya elverişli hale gelince, herkes futbol oynamaya başladı. Herkes, 30 yıl önce 'Biz bunları yapamayız derken' yapar hale geldik. Müthiş bir özgüven sahibiyiz şu anda. Dünyada mal satamayacağımız hiçbir ülke yok."

İPEK YOLU'NU YENİDEN CANLANDIRILMASI İÇİN TARİHİ BİR FIRSAT VAR

Kırgızistan'da yaklaşık 300 firmanın yatırım yaptığını, Türk müteahhitlik firmalarının 44 proje üstlendiğini anlatan TOBB başkanı M. Rifat Hisarcıklıoğlu, "Önümüzdeki dönem, 21. yüzyıl Asya çağı olacak çünkü dünya ekonomisinin yüzde 51'i Türkiye'nin doğusunda. Eskiden Türkiye'nin batısındaydı. Bu Avrasya jeopolitiğinin batısında Türkiye, doğu ucunda da Kırgızistan var. Bu politikayı ve bu konumlarımızı iyi değerlendirmemiz lazım. Burada, Çin avantaj sunuyor. Çin'de üretilecek ürünler, batı koridoruna giderken, Çin'e akacak mallar var. Kırgızistan ve Türkiye'nin, tarihi İpek Yolu'nu yeniden canlandırılması için tarihi bir fırsatı var. Bu fırsatı iyi değerlendirmeliyiz. Ticaret yollarının üzerinde oturmak zenginlik demek, aynı zamanda ülke güvenliği açısından çok önemli. Biz, Kırgız kardeşlerimizle beraber zengin olmak istiyoruz" dedi.

KIRGIZİSTAN İLE TÜRKİYE ARASINDA ORTAK TAHKİM KURULMASI ÖNEMLİ

Zengin olmak için yapılacak ticaretin önündeki engellerin kaldırılması gerektiğini dile getiren Hisarcıklıoğlu, Kırgızistan ile Türkiye'nin arasında ortak tahkim müessesesinin kurulması gerektiğini söyledi. Ekonomik İşbirliği Teşkilatı (ECO) Zirvesi'nde gümrük vergi oranlarının aşağıya indirilmesiyle ilgili Ekonomik İşbirliği Teşkilatı Ticaret Anlaşması (ECOTA) yapıldığını ifade eden Hisarcıklıoğlu, 57 İslam ülkesi arasında yapılan anlaşmaya, Kırgızistan'ın da taraf olarak gümrük oranlarını indirmesiyle ticaretin kolaylaşacağını söyledi.

İslam ülkeleri arasındaki ticareti kolaylaştırmak için ortak imzaya açılan Tercihli Ticaret Sistemi (TPS OIC) Anlaşması'nı, Kırgızistan'ın imzalamasıyla ticaretin önündeki engellerin bir kısmının kalkacağına dikkat çeken Hisarcıklıoğlu, Türkiye, Kırgızistan, Kazakistan ve Azerbaycan'ın ticaret ve sanayi odalarının bir araya gelerek Türk Konseyi'nin (TÜRKKON) bünyesinde Türk İş Konseyi'ni kurduğunu, burada Kırgızistan'ın desteğinin önemli olduğunu söyledi.

>> TOBB/DEİK Başkanı M. Rifat Hisarcıklıoğlu, Kırgızistan Cumhurbaşkanı Almazbek Atambayev ile İstanbul'da kahvaltılı toplantıda bir araya geldi.

Atambayev'den Kırgızistan'a **yatırım daveti**

Kırgızistan Cumhurbaşkanı Almazbek Atambayev, hidroelektrik santrallerinin kurulması ve telekomünikasyon alanlarında yatırım yapılması için Türk iş insanlarını Kırgızistan'a davet etti.

>> Kırgızistan Başbakan Yardımcısı Coomart Otorbayev, TOBB/DEİK Başkanı M. Rifat Hisarcıklıoğlu, Kırgızistan Cumhurbaşkanı Almazbek Atambayev.

TOBB/DEİK Başkanı M. Rifat Hisarcıklıoğlu, Kırgızistan Cumhurbaşkanı Almazbek Atambayev ile İstanbul'da kahvaltılı toplantıda bir araya geldi. Toplantıya, Kırgızistan Cumhurbaşkanı Almazbek Atambayev, TOBB/DEİK Başkanı M. Rifat Hisarcıklıoğlu, Kırgızistan Başbakan Yardımcısı Coomart Otorbayev, TOBB Genç Girişimciler Kurulu Başkanı Ali Sabancı, DEİK Türk-Kırgız İş Konseyi Başkanı Atilla D. Yerlikaya ve iş insanları katıldı.

Kırgızistan Cumhurbaşkanı Almazbek Atambayev konuşmasında, Türk Birliğinin önemine değinerek, Türkiye'nin Rusya ile ekonomik ilişkilerinin iyi olduğunu ancak daha iyi bir hale gelmesi gerektiğini söyledi. Atambayev, Kırgızistan'ın, Rusya, Kazakistan ve Belarus ile gümrük birliği anlaşması yapacağını, Kırgızistan'a yatırım yapmanın, bu ülkelerin pazarlarına ulaşmak için iyi bir fırsat olacağını ifade etti.

Kırgızistan'ın madenler ve nehirler bakımından zengin bir bölge olduğunu belirten Cumhurbaşkanı Atambayev, hidroelektrik santrallerinin kurulması ve telekomünikasyon alanlarında yatırım yapılması için Türk iş insanlarını Kırgızistan'a davet etti.

Kırgız Cumhurbaşkanı Atambayev, Kırgızistan'a yatırım yapılmasını sağlamak için özellikle rüşvet ile mücadele ettiklerini ve daha şeffaf bir çalışma alanı yaratmaya çalıştıklarını anlattı.

Kırgızistan'ın tekstil yatırımlarına uygun bir bölge olduğunu dile getiren Cumhurbaşkanı Atambayev, "tekstil fabrikalarınızı Kırgızistan'a taşıyın" çağrısında bulundu.

HİSARCIKLIOĞLU: "TÜRK MÜTEAHHİTLERİ KIRGIZİSTAN'DA OLUMLU İŞLER YAPABİLİR"

Toplantıda, tahkim kurulunun öneminden bahseden TOBB/DEİK Başkanı Hisarcıklıoğlu, tahkim kurulunun Kırgızistan'da kurulmasının, yatırımları daha cazip hale getireceğini söyledi.

Kırgızistan'da OSB kurulması konusuna da değinen Hisarcıklıoğlu, bu konuda Türkiye'nin deneyimlerinden yararlanabileceğini belirtti. Kırgızistan'da çalışma izinlerinin alınmasının kolaylaştırılmasını istediklerini vurgulayan TOBB/DEİK Başkanı Hisarcıklıoğlu, Türk müteahhitlerinin Kırgızistan'da olumlu işler yapabileceğini ifade etti.

YERLİKAYA: "KIRGIZİSTAN'A YATIRIM FIRSATLARINI TANITMAK İSTİYORUZ"

DEİK Türk-Kırgız İş Konseyi Başkanı Atilla D. Yerlikaya ise Kırgızistan'a yatırım fırsatlarını tanıtmak istediklerini, bunun için de 5-6 ilde tanıtım toplantısı düzenlemeyi planladıklarını söyledi. Yerlikaya, Kırgız yazar Cengiz Aytmatov'un eserlerinin Türkiye'de daha çok tanınması amacıyla çalışmalar yaptıklarını anlattı.